

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor
 Negyedévre — 4
 Helyben hársus hordva:
 Egész évre — 20 kor
 Negyedévre — 5
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor
 Negyedévre — 6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfe és
 ünnep utáni napok kivételével
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 2.
 A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatás
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Helyes adós óra 8 állás.

NAGYVÁRAD, május 6.

A börzereform.

(K. Ö.) Darányi miniszter leiratot intézett a börzereform ügyében az Országos magyar Gazdasági Egyesülethez, a melyben felhívja az egyesületet, hogy a tőzsdereform és a fedezetlen határidő-üzlet eltörlésének kérdését tegye tanulmány tárgyává és az eredményről számoljon be neki.

A börzereform, de különösen a fedezetlen határidő-üzlet eltörlésének kérdése nem mai keletű. A gazdatársadalom több mint egy évtizede döngeti az aranyborjú palotájának kapuját. De eredménytelenül. A tőzsde urai erősebbek a társadalomnál, erősebbek a miniszternél és a törvényhozásnál. Mindenütt megszorították a fedezetlen határidő-üzletet. Csak mi tartottuk fenn teljes szabadságában. Mert mi szabadelvűek vagyunk mind halálig. Osztrákok, németek, franciák és angolok reakcionáriusak, mert lenyesegették a börze fattyuhajtását. A budapesti börze akárcsak a new-yorki a legvadabb spekuláció színhelye.

És mikor (enyhén szólva) a tulspekuláció országos botrányokra ad okot, ak-

kor a börze sajtója odaáll a fórumra és tele torokkal kiabálja: te nép, elhallgass, semmi közöd a börzéhez és ha ott ezren buknak is el, hallgatás a sorod.

Tehát ha egy Gelb Samu százezrekkel lesz inszolvens és a fekete táblára kerül, az kizárólagosan a börze belügye, ahhoz nekünk semmi közünk. Ha a börze játékosok zártkörű klubja lenne, talán nem beszélénk. De a börze közintézmény, mely az egész ország közgazdaságára irányítólag hat. Gelb Samu bukása nemcsak Gelb Samut érinti és néhány börzematadort, hanem az egész ország gazdaságát, következésképpen az egész országot. Gelb Samu bukásának szálai elnyulnak az ország legtávolabbi zugába és az utolsó kunyhó lakosa is megérzi a tisztességtelen spekuláció következményeit. Mert ez az ember, akár vesz, akár elad megszámlálhatatlan vagon gabonát, mindenkor azt vesz, amit nem akar megvenni és mindenkor azt adja el, amije nincsen és amit szállítani sem tud. A börze szerint ez üzlet.

Különben különös színben tűnik fel a budapesti tőzsde erkölce, mikor olyan dolog is lehetséges, hogy ugyanaz a Gelb Samu, a ki néhány évvel ezelőtt óriási gabonaangazsmájával és inszolvenciájával országos botrányt okozott, most ujból

megbotránkoztatja a közerkölcsöt. Aki tisztességtelen módon üzérkedik, azt nem kell megtűrni a társaságban. Avagy a budapesti börzevezetőség csupán csak az üzletre vigyáz, de a tisztességre nem? És tényleg elhagyjuk, hogy az üzleti életnek külön morálja legyen, mely más szabályt nem ismer, mint a sikert. A börzespekuláció, ha sikerrel jár, bár százak könnye hulljon utána, botrányt nem fog okozni azokban a körökben, melyek a börzét harácsolni eszköz gyanánt tudták kihasználni. Az új vagonok egy tekintélyes része a börzén lett összeharácsolva. Igaz, hogy ezren és ezren pusztultak el.

Amiért nincs okunk örvendezve tekintenünk az új milliomosokra. Egy lipótvárosi börzemilliomos, kit a gabonatőzsde tett gazdaggá, hány, de hány független gazdasági egzisztenciát tett tönkre. Akit az értéktőzsde vetett felszínre, az mily pusztítást vitt véghez középosztályunkban, melyet a játékszenvedély ébresztésével vittek oda a börze vágóhidjára.

Nem tudom, hányszor vetődött már felszínre a börzereform kérdése. A méregfoga mindenesetre a fedezetlen határidő-üzlet. Aki ezt elakarja törölni, az a legelszántabb ellenállásra számíthat azok részéről, akik mindenüket a fedezetlen

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Apa és fia.

Írta: J. Klecanda.

— Allj, ki vagy? — dörög egy erős hang a csöndes éjszakában s megcsörren az őrs fegyverre.

— Őrség! — válaszol egy hang a sötétben.
 — Mi a jelhang? kérdi a tábortör.
 — Fegyvert lábhoz! — hangzik a válasz.
 — A jelszó?
 — Vezanno! — felel az őrsparancsnok, miközben három lépéssel közelebb megy. Az őrség tiszteleg.

— Rendben van-e minden? — kérdi a tisz.

A katona igent mond.
 — Hát a szomszéd őrségek!
 — Baloldalról már egy jó negyedórása nem hallok semmit — válaszolt az őrs.

— Ki van ott?
 — Pedroni gyalogos.
 — Ah! Ő van ott? — mormogott a hadnagy. — Jól van. Tudjátok, hogy nyakunkon az ellenség. Tudjátok azt is, hogy a haditörvények irgalmat nem ismernek.

Az őrség lassan továbbhaladt. A tisztelet egyet suhintott a kardjával, s a katonák, akik fegyverrel kezükben nyomon követték, elfojtott nevetést vétek hallani. A kísérteties alakok most odaértek egy kiszögellő sziklára, ahol az őrszemnek kellett volna állania. Végre a hold halvány világánál megpillantották Pedronit.

Ott ült a sziklán; puskája a térdéhez volt támasztva. Aludt. A hadnagy csendesen odasompolygott hozzá és elvette a puskáját. Erre fölébredt a katona s ijedten pattant föl ültéből.

— A jelszót! — kiáltotta zavarodottan és a puskáját kereste.
 — Vezanno! — válaszolt a hadnagy. — De nekünk nincs szükségünk jelszóra. Ön az én foglyom — tette hozzá.

A hadnagy hirtelen másik őrt állított a veszedelmes helyre és kis csapatával visszafelé indult. Elül Pedroni, utána — lövésre kész fegyverrel — két katona, ezek után kivont karddal a hadnagy. Leghátul ment még egy katona; ez két puskát vitt.

— Nagyon el voltam fáradva: azért aludtam el — hebegte Pedroni mentegetőzve.

— Hallgasson! A katonának az őrségen el kell felednie azt, hogy el van fáradva — vágott szavába a hadnagy.

Az egész kis tábor fölzdudt, mikor Pedronit a fegyveres őrség közt megpillantotta. A hadiak valósággal föl voltak bűszülve a kötelességéről megfélemedezett katona ellen, aki képes volt el'udni őrállomásán, amikor annyi bajtársa élete függött az ő éberségétől. Jól tudták, mi sors vár a szerencsétlenre, de nem sajnálta meg senki. Különben sem nézte senki jó szemmel. Csak atyját, az öreg Pedroni kapitányt sajnálta mindenki. Már hallotta a hadnagytól a rossz hírt és a fia vallomását s el-

Pálfi Kálmán
 Finom úri divat üzlete
 NAGYVÁRAD, FŐ-UTCA 3. TELEFON 672.
 Kalapokban Európa legjobb készítményei: SZABOTT ÁRAK MELLETT

KIZÁRÓLAG SAJÁT KÉSZÍTMÉNYŰ URI FEHERNEMŰEK

PELIKAN ÉS GYUKITS
 CSÉSKIR. UDV. KALAPGYÁROSOK FŐRAKTÁRA.

határidőüzenetnek köszönhetik Nagy az ő hatalmuk. A pénz és a sajtó az övék. Az utolsó börszereform ankétén is oly nagy apparatussal dolgoztak, mely meglepő volt. Tisza István volt miniszterelnök még röpiratot is irt német nyelven a fedezetlen határidőüzenet érdekében, melyet a külföld megbámult és azután a fejét csóválta. No de ilyent, mondták.

Nem tudjuk, sikerül-e Darányinak a kérdést megoldani. Őszintén óhajtjuk, hogy sikerüljön. Nem akarunk azok lenni, kikre Európa ujjal mutat. És ha már annyira benne vagyunk a nemzeti irányban, miért türjük azt, hogy az osztrák spekulánsok a fedezetlen határidőüzenet címén ide sergelynek és a tőzsdei viszonyokat a közérköles dolgában türhetlenné tegyék.

Koalíciós pártvacsora. Fővárosi tudósítónk jelenti: A koalíciós pártvacsora e hó 8 án, szerdán lesz a Royal szálló külön éttermében.

Szinielőadások a Szigligeti szoborra.

A napokban megirtuk hozzánk beküldött adatok alapján, hogy a Szigligeti szobor alapra mit jövedelmezett a kolozsvári színtársulatnak Nagyváradon s a nagyváradai társulatnak Kolozsvárott tartott előadásai.

Erre vonatkozólag Kolozsvárról, a Nemzeti Színház igazgatóságától a következő közleményt kaptuk:

A nagyváradai színtársulat vendégjátéka.

Egy olyan fajta elszámolás jelent meg a nagyváradai lapokban (s utána egy kolozsvári lapban is) mintha a nagyváradai színtársulat kolozsvári vendégjátéka a Szigligeti-szobornak 13 kor 90 fillért jövedelmezett volna. Amint erről az elszámolásról a Kolozsvári orsz. nemzeti színház igazgatósága értesült, a következő levelet intézte Hoványi Gézához, mint a Szigligeti-szobor bizottság elnökéhez.

rendelte, hogy vegyék el tőle a fegyvert s szigorúan őrizzék. Főhíndultan járt kelt föl és alá s a tűz fényénél arca kétségbeesést látszott kifejezni. A kapitány kérlelhetetlenül szigorú ember volt, de az alantosaival szemben tanusított jóindulatáért és igazságosságáért az egész század szerette. Három fia volt, kik közül kettő már meghalt. Háboruban ellenség fegyverétől estek el, dicsőséges halált haltak. Harmadik fia, Pál, a legifjabbik, sok but és gondot okozott az apjának. Kadét volt már, de könnyelmű csínyjei miatt bizonytalan időre közkatónává fokozták le. És ezt a fiát — kit minden könnyelműsége ellenére is nagyon szeretett — hogy mindig a szeme előtt legyen: áthelyeztette a saját századához.

És most az a kínos kötelesség hárult rá, hogy a saját fia ellen tegyen panaszt. Sötét gondolatokba mélyedten járt-kelt a jó öreg parancsnok a tábori őrüzek lobogó lángja mellett. Mikor aztán eltáradtan egy pillanatra leült: sötét alakot pillantott meg, aki egy fa alatt hevert, de amikor a kapitányt leülni látta, lassan feléje közeledett. Ez volt a kapitány másik hadnagya, aki eddig félrevonultan, csöndben heverészett a fa alatt s folyton részvétellel teljes pillantásokat vetett a boldogtalan apára. Megvárta, amíg a többiek elalszanak, hogy azután négy szemközt beszélhessen vele.

— Kapitány ur! — szólt ez s kezét a

Kolozsvár, május 5.

Nagyságos

Hoványi Géza urnak, mint a Szigligeti-színház színtügyi bizottsága elnökének.

Nagyvárad.

Kezeim között levő feladó vevények és Nagyságod sajátkezü nyugtatványának tanúsága szerint én a Kolozsvárott 1907. április hó 21-én a Szigligeti-szobor javára tartott előadás tiszta jövedelmeképen 747 kor 20 fillért azaz hétszáznegyvenhét korona 20 fillért Nagyságod kezeihez — a Szigligeti-szobor alap javára átutaltam. Birtokomban levő összes levél — másolataim tanúsága szerint csakis olyan föltétellel engedtem át a kolozsvári színházat a nagyváradai színház igazgatójának, hogy — mint én a nagyváradai kirándulás összes költségeit, úgy a kolozsvári kirándulással járó minden költséget a sajátjából fedezi — s az itteni előadás egész jövedelme az előre megállapított napi költség levonása után a szoboralap javára fordittatik.

Nagyságod jól emlékezik erre a határozott megállapodásra, mert hiszen legutóbbi levelében (mely már a jövedelemnek általam történt átutalása után kelt) hivatkozik arra, hogy: „Az egész kolozsvári előadás jövedelme a 1080 korona napi költség levonása után a szoboralap javára fordittatik.”

A legnagyobb megdöbbenéssel olvastam tehát ma egy hivatalosnak látszó elszámoláson, hogy a kolozsvári előadás a Szigligeti-szobor javára 13 kor. 90 fillért jövedelmezett. A meghatározottabban s a legerélyesebben tiltakoznom kell az ellen, hogy az általam kizárólag és tisztán a Szigligeti szobor javára küldött 747 korona 20 fillérből bár csak egy fillér is más célra fordíttassék. Teljes tisztelettel, de haladéktalanul kérem a számadásnak ilyen értelemben való kijavítását.

Nagyságodnak készséges szolgálj

Dr Jankovics Jenő,
a kolozsvári orsz. nemz. színház igazgatója.

Ugyancsak ezen ügyben dr Hoványi Géza színtügyi bizottsági elnöktől vettük az értesítést, hogy az alábbi levelet intézte dr Jankovics Jenő igazgatóhoz:

Igen tisztelt Igazgató Ur!

A nagyváradai lapokban közzétett elszámolást én eszközöltem és azt véltem, hogy az igazgató urra kedvezőbb színben fog feltűnni,

ha az ön vezetése alatt működő kolozsvári színtársulat nagyváradai szereplése tünnet föl kedvezőbb eredményt, mint a nagyvárad aknak kolozsvári szereplése. Mert igaz ugyan, hogy igazgató ur a nagyváradai kolozsvári vendég-szerepléshez ugyanazon feltételt kötötte ki, mint a kolozsvári színtársulatnak Nagyváradra való átjövételéhez, vagyis hogy mindkét színtársulat az átutazás költségeit a sajátjából fedezze. A Szigligeti szoborbizottság azonban tekintettel azon körülményre, hogy Somogyi Károly igazgató ur a múlt év december havában e célra tartott előadás alkalmával díjtalanul bocsátotta a színházat a szobor-bizottság rendelkezésére és ezen előadás 1320 korona 8 fillér tiszta bevételt eredményezett a szoboralapnak, nem kívánhatta Somogyi Károlytól, hogy újabb anyagi áldozatot hozzon e célra. Ugyanezért elhatározta, hogy a kolozsvári előadás jövedelméből fogja fedezni a kolozsvári átutazás költségeit és viszont elhatározta, hogy a kolozsvári színtársulatnak Nagyváradon időzése alkalmával felmerülő összes személyi költségeit fogja fedezni, hogy ez által igen tisztelt igazgató ur nagyielkü föltételeit, illetve áldozatkészségét megkönynyitse. Ilyen körülmények mellett közöltem a tiszta eredményt, azon egy tapasztalom, hogy ezen közleményem félreértésekre szolgáltatott okor. Most tehát az egész számadást a következőkben nyújtom: Kolozsvárott a bevétel volt 1827 kor. 20 fill. Nagyváradon a bevétel volt 1735 kor. 32 fill.

Együtt 3562 kor. 52 fill.

Ebből Janovits igazgató ur napi kiadása volt 1080 korona, Somogyi Károly kiadása volt 600 korona, a nagyváradai társulat utazási költsége: 933 korona 30 fillér, összesen 2613 kor. 30 fillér.

Marad a két előadás együtt es jövedelme 949 korona 22 fillér.

A nagyváradai színtársulat felsorolt 933 kor. 30 fillér utazási költségeinek a részletezése a következő:

Vasuti jegy oda és vissza	236 k. — fill
Diszletek át és visszaszállítása	231 k. 86 fill
Kocsai Nagyváradon és Kolozsvárott	46 k. — fill
Személyzet ellátása	324 k. — fill
Szoba számla és apró kiadások	95 k. 44 fill.

Ezek után azt hiszem, hogy minden félreértés el lesz oszlatva.

Maradtam kiváló tisztelettel:

Hoványi Géza, s. k.

Megjegyzendő, hogy Somogyi Károly napi-költségei révén 800 koronára tarthatott volna igényt, de 200 koronáról önként lemondott. A

százados vállára tette, aki erre hirtelen megfordult.

— Ah, ön az? Hát még most sem alszik?

— Nem bírok elaludni! Folyton az ön fia sorsán tépelődöm.

— Köszönöm, barátom! — szólt az öreg s megszorította a hadnagy kezét.

— Mit szándékozik tenni a fiával?

— Hogy mit szándékozik? Nem értem önt! A törvény világosan rendelkezik. Ezen nincs mit gondolkozni.

— Kiszolgáltatják őt a hadi törvényszéknek?

— Hát tehetek-e másképpen?

— Tudja ön, hogy mi vár rá?

— Az az őrszem, aki háboru idején az előírás ellen vét: agyonlövetik, — szólt az öreg Pedroni szárazon. — Jól tudom én azt. Pál az én egyetlen és utolsó fiam és még sem tehetek másképpen.

A kapitány hangja e szavaknál megregegett.

— Én tudnék rajta segíteni, kapitány ur!

— Beszéljen, beszéljen! — kiáltott hevesen az öreg. Aggódón nézett körül s odalépett a hadnagy mellé.

— Az ön fiát egy Vadrella nevű katona őrzi. Ön tudja, mennyire le van ez az ember önnek kötelezve. Már beszéltem is vele, s megígérte, hogy fiát szabadon hagyja menekülni.

Az éj sötét, a többiek alusznak; minden jól fog menni.

— Azt hiszed? Oh Istenem! Hogy köszönjem meg?

— Én hát megyek — szólt a hadnagy, miközben fölegyenesedett, s alig bírta kivenni kezét a kapitány görcsösen szorító jobbójából.

— Ne, ne; maradj itt! Nem lehet a dologból semmi!

— Miért nem? Azt kérde: miért? Én életet adtam a fiának, mindent adtam, amit egy atya adhat. Egyet azonban nem bírok és nem is szabad föláldoznom neki: a becsületet, a kötelességet! Ha én holnap becsület nélkül ébrednék föl: nem élhetnék tovább. És mig ha én föláldoznám is érette magamat: elfogadhatnék-e tőled ekkora áldozatot? Te fiatal vagy; nem remegsz-e attól, hogy egész életedben kintző lelkiismeretfurdalásaidnak a martaléka léssz?

— És Vadrella?

— Egykor megmentettem az életét. Szabad-e nekem őt ezért a becsületétől megfosztanom? Élete nem az övé: az a nemzet tulajdona; de a becsület, a becsület, hadnagy ur, az az egyéné. Maradj csak itt, kérlek; Pedroni Pált ki fogom szolgáltatni a haditörvényszéknek!

A hadnagy vállat vont és leült. Még sokáig hallotta: milyen keservesen sir, zokog a kapitán . . .

(Vége köv.)

„napi költség” alatt értendő a havi regiebből egy napra eső átlagösszeg.

Ebből kiviláglik, hogy a szobor bizottság határozatának felel meg a közölt számadás. A bizottság tekintettel volt arra, hogy amíg az évi 80000 korona állami segílyt élvező kolozsvári társulat 20 taggal jött át, addig a semmi anyagi támogatást nem élvező nagyváradi társulatnak személyzetéből 60 tag utazott Kolozsvárra, aminek költsége nagyobb összeget igényelt.

Továbbá a szobor-bizottság illőnek látta, hogy a kolozsvári társulat szíves kesztségét legalább azzal honorálja, hogy rövid itt tartózkodásuk alatt vendégeikül látja s nem engedi szélnek őket hogy ki-ki menjen a hova tetszik.

Igaz, hogy a számadás olyan alakban, minden magyarázat nélkül gondolkodásra adhatott okot, mert közölve lett, hogy a kolozsvári színház is zuffolóság mégtelt azon a bizonyos estén, de a dr. Hoványi Géza felvilágosító levele után azt hisszük, el van oszlatva mindenkinek az aggálya s nem nyerhet tápot a lap-pangó gyanúsítás.

A vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot, mint fővárosi tudósítónk jelenté, Kossuth miniszter nem holnap, hanem e hó 13-án fogja beterjeszteni a képviselőházban. A javaslat a királyhoz volt felterjesztve és a kabinetirodáknak késett és így holnap már be nem terjeszhető.

Diszülés az Akadémián.

József főherceg és *Augusta* főhercegnasszony tisztelték meg az Akadémia diszülését megjelenésükkel. *Batthyány* Béla gróf kamarás és *Szegedy* Georgina udvarhölgy kísérték a fenségeket, akiket *Berzeviczy* Albert elnök, titkos tanácsos és *Heinrich* Gusztáv főtitkár fogadtak díszmagyarban. Riadó éljenzes fogadta a fenségeket, amikor a kertté varázsolt díszterembe léptek. Megjelentek még: *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Apponyi* Albert gróf miniszter, *Lukács* László titkos tanácsos, *Wlassics* Gyula, *Eötvös* Lóránt, *Zsilinszky* Mihály, *Szalay* Imre, és teljes számmal az Akadémia tagjai. A fenségek üdvözlése után *Berzeviczy* Albert a tudományos stílusról, mindvégig lekötve a hallgatók figyelmét. A tudományos stílus főkéllékének vitatja a szabad országot, a magyarságot és a világozságot.

A megnyitó után *Heinrich* főtitkár számolt be az Akadémia munkásságáról és vagyoni helyzetéről.

Csánki Dezső értekezett ezután honalapító *Arpádról*, halála ezeréves fordulója alkalmából sűrű tetszés közt.

Most *Kozma* Andor levelező-tag lépett az előadói emelvényre és értekezett „Magyarok symphoniája” címen. Az érdekes felolvasás után verset szavalt, amely a magyar dal varázsát dicsőíti. A királyi herceggel élén a közönség lelkesen megtapsolta a költő-akadémikust.

Végül *Goldzieher* Ignác Kun Géza gróf emlékét dicsőítette.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hír.** *Koleszár* Lajos bánfilyhunyadi polgári iskolai igazgató, mint bihar- és szilágymegyei miniszteri biztos, városunkban tartózkodik. Ezideig a községi polgári fiu iskolát vizsgálta meg s az ott tapasztaltak felett

megelégedését fejezte ki. Jelenleg az izraelita polgári iskolában látogat a miniszteri biztos.

* **A Mária-egyesület a püspöknél.** A főgimnázium Mária-egyesülete azalatt az idő alatt alakult meg, míg fővédnöke, dr. *Szmrecsányi* Pál püspök távol volt Nagyrádtól. Hazatértét felhasználta a kongregáció arra, hogy tisztelegjen fővédnökénél. *Szilágyi* Dózsa vezető tanár vasárnap d. e. jelent meg a kongregáció tisztikarával együtt a püspök előtt, megköszönte az egyesület iránt eddig tanusított támogatását s atyai jóindulatát kérte a jövőre vonatkozólag is. Dr. *Szmrecsányi* Pál püspök válaszában biztosította az egyesületet, hogy működését állandóan figyelemmel kíséri, a tagok figyelmét pedig felhívta, hogy életükben annak példáját kövessék, akinek jelvényét viselik s az élet viharai közt bizalommal tekintsenek a tenger csillagára. — Itt említjük meg, hogy a kongregáció legutóbbi gyűlésén megjelent *Lányi* József felszentelt püspök is s a gyűlés végén buzdító, magvas beszédet intézett az ifjusághoz.

* **Kinevezés.** *Glac* Antal főispán tegnap *Tordai* Sándor hosszupályi jegyzői irnokot helyettes anyakönyvvezetővé nevezte ki.

* **Főgimnáziumi látogatások.** *Novotny* S. Alfonz nagyváradi premontrai rendi főgimnáziumi igazgató a nagyváradi tankerület helyettes főigazgatója, k folyó hó 2-án részt vett Budapesten a főigazgatói konferencián, tegnap *Nagyszalontára* a községi gimnázium látogatására utazott, onnan pedig *Gyulára* fog átutazni a római katolikus főgimnázium hivatalos látogatására. *Novotny* S. Alfonz igazgatót távollétében a nagyváradi premontrai rendi főgimnáziumnál az igazgatói teendők végzésében dr. *Pácz* Sándor tanár fogja helyettesíteni.

* **Papp Miklós jubileuma.** Holnap, szerdán délután 3 órakor tartják meg a Félix-fürdőben *Papp* Miklós pénzügyigazgató 35 éves szolgálati jubileuma alkalmából az ünnepi lakomát. Erre nézve a rendező-bizottság a következő értesítést adta ki:

Folyó hó 8 án a Félix-fürdőben borosjenői *Papp* Miklós kir. tanácsos, pénzügyigazgató tiszteletére tartandó banketen résztvevők tisztelettel értesítetnek, hogy a vonat 2 óra 22 perckor fog a nagyállomásra kiindulni s ekkor történik a csoportos indulás. *A rendező bizottság.*

* **Kitüntetett táborig lelkész.** Mint örömmel értesülünk az apostoli királyi *Allersdorfer* Julián Endre aradi katonai kurátusnak, ki régebben hosszabb ideig Nagyrádon is volt alkalmazva, a koronás arany érdemkeresztet adományozta. Az érdemkeresztet szép ünnepség keretében adta át az aradi főispán a kitüntetett lelkésznek.

* **Telekkönyvi hatóság Magyarországon.** A magyarországi járásbiróság, melyhez igen nagy területen sok község tartozik, mind- ezideig nincs telekkönyvi hatósággal is felruházva, jóllehet a járásán kívül maga az igazságügyi miniszter is akarta a telekkönyvi hatóságot. Az ottani lakásviszonyok oly rendezetlen állapotban vannak, hogy a jelenlegi tisztviselők is konyhákban és kamarákban kénytelenek lakni. A miniszter már egy ízben felhívta a magyarországi képviselő testületet, hogy a tisztviselőknak gondoskodják megfelelő lakásról s az esetben a telekkönyvi hatóságot is megadja. A felhívásnak azonban mind- ezideig nem lett eredménye. A miniszter az ügy rendezése érdekében most az alispánhoz írt le, hogy személyes beavatkozása útján igyekezzen odahatni, miszerint Magyarországon megfelelő tisztviselői lakásokat építsenek, melynek megtörténte után a járásbiróság telekkönyvi hatósággal fogja felruházni.

* **Keresztjáró napok.** Derült, pompás idő kedvezett tegnap, hétfőn a keresztjáró körmenetnek. Reggel 8 óra után indult a körmenet a székesegyházból a várad-olaszi-i plébánia templomba vonult, ahol szent mise és szent beszéd volt. A szentmisét *Széchenyi* Jenő apátkanonok, a predikációt pedig *Mellus* István főreáliskolai hittanár tartották. A körmenet végül visszavonult a székesegyházba. — Ma, kedden reggel 8 órakor a várad-olaszi-i plébánia templomból megy a körmenet a premontrai rend templomába, ahol a szent mise után *Szilágyi* Dózsa prem. tanár tart szent beszédet.

* **Az Emke közgyűlését** tegnap tartották meg Kolozsvárott illusztris közönség jelenlétében. A közgyűlést *Béldi* Agos gróf elnök nyitotta meg. Az évi jelentés szerint az egyesület alapvagyoná 3,121.239 korona, évi jövedelme 174.345 korona. Vagyonnövekvés a múlt évi közgyűlés óta 57.597 korona.

* **Izgatás Darányi javaslatára ellen.** A mezőgazdasági munkások töredéke tegnap délután a város különböző részein tartott gyűlést. A gyűlések tárgya Darányi törvényjavaslat volt, melyet „Deres törvény”-nek neveztek el a szociálista izgatók, kik ilyenek magyarázták is Darányi javaslatát. A gyűlés különben határozatilag kimondta, hogy felir a képviselőházhoz, miszerint Darányi törvényét ne fogadják el, mert az a munkásokat igába hajtja.

* **Munkakizárás Gyulán.** Gyuláról táviratozzák: Az asztalosok sztrájkja után ma az építési vállalkozók kimondták a krímicsaut. Az összes építkezési munkálatok szünetelnek.

* **Honvédek husvéti gyónása.** A magyar kir. honvédségnél tudvalevőleg nincsenek külön katonai lelkészek alkalmazva, hanem vallási tekintetben a világi papság joghatósága alá tartoznak. A nagyváradi Szent László plébániai hivatal megkereste a honvédparancsnokságot, hogy adjanak alkalmat a róm. kath. vallásu legénységnek vallási kötelességük teljesítésére. A parancsnokság készséggel tett eleget a kérésnek és az önkényt jelentkezőket tegnap reggel a Szent László templomba vezették, hol példás buzgósággal végezték el husvéti gyónásukat.

* **Olcsó, de rossz.** Bleyer és Engel kövezési vállalkozók a konkurrencia folytán olcsón vállalkoztak az utcák kövezési munkáira. Most azután beadványban kérik Nagyrádon városát, hogy a kövezési munkák négyzetméterjének árát 10 fillérrel emelje fel. Ezen kérelmüket azzal indokolják, hogy a munkásviszonyok miatt nem képesek ráfizetés nélkül készíteni a burkolásokat. Már az árlejtésnél rámutattunk, hogy a nagyváradi kövezés mily rossz, de olyan alacsony árért nem is lehet jó kövezést kívánni. Adjon a város megfelelő díjazást, de követeljen érte tartós, jó kövezési munkát.

* **Tűz a Nagypiac-téren.** Tegnap reggel fojtó, bűzös füst lepte el Várad Ujváros egy részét, a Nagypiac-tól a Szent László-térig. Reggel 6 óra utca a Nagypiac-téren, a Fűchsház mellett, az Első magyar sörfőzde r. t.-nak raktár helyiségében és jégpincéjében keletkezett a tűz. A szűk udvaron, mikor a tűzoltók megjelentek, a tetők alól ömlött ki a füst. Mivel a jégpince fedélzete kettős, csak nagy nehezen tudtak a tűz fészkehez jutni. Fel kellett bontani a tetőzetet. A raktár helyiségben felhalmozott szalma, hordó stb. nagyrészen elégett. Csak délfelé tudták a tüzet teljesen eloltani. Az épület biztosítva volt. A tűz eredetét talán a tűzvizsgálat megfogja állapítani. A

tüzoltást *Mezey Mihály* t. o. főparancsnok végezte. A rendőrség részéről *Kemény Ignác* r. biztos volt jelen.

* **Esküvő.** *Hajdu Béla* tenkei kir. aljárásbíró vasárnap esküdtött örök hűséget kisdobronyi *Isák István* kir. posta- és táviráda főtiszt leányának, *Isák Ilonkának*. Tanuként szerepeltek csicséri *Orosz László* és csicséri *Orosz István*. Az új pár az esteli vonattal nász-utra indult.

* **Altisztek brutalitása.** A póttartalékosok kiképzése már egy hónapja tart. Vasárnap volt a katonai eskü letétele. Ugy látszik egy káplár, kinek nevét a titok takarja, ezt a napot minden áron emlékeztetéssé akarta tenni, mert alaposan berugott. Az alkoholtól elbűvölt káplár a kaszárnyává átalakított járványkórházba térve az épen útjába akadt *Trink Vaszali* grossi közkatonát úgy vágta arcul, hogy ennek arcán kihaladt a bőr s a vér serkedezett a sebből. Még be sem hegedt a seb, mikor egy szakaszvezető ismét arcul vágta, mert nem volt reglama szerint öltözve. Ajánljuk az esetet az illetékes körök figyelmébe.

* **A hétfői hetivásár.** Nagyvárad város tanácsa most sorra kikéri az illetékes ténvezők véleményét arra nézve, hogy szükséges-e Nagyváradon a hétfői hetivásár, a melyre nincs a városnak engedélye, csak régi szokás alapján tartja azt meg s most kérvényezi a kereskedelmi minisztert ő annak engedélyezését. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara szintén a hétfői hetivásár engedélyezése mellett nyilatkozik. Kifejti a tanácsához küldött véleményében, hogy a hétfői vásár régi szokáson alapul s arra szükség van. Beszüntetése a vidéki közönség között méltán elégtelenséget keltene. Engedélyezze azt a miniszter, de akként, hogy a keddi hetivásár is meghagyassék.

* **Lévay Zsigmond halála.** Ismét gyász van Nagyvárad város törvényhatóságának és közéletének. Egyik munkás, fáradhatatlan buzgalmu, tekintélyes, közbecsülésben állott tagja: *Lévay Zsigmond* szombat éjjel meghalt. A derék tevékeny férfiú már régen betegeskedett, de nem volt fekvő betegség. Még szombaton délután kint volt szőlőjében, amelyre nagy gondot fordított. A hegyen szélhűdés érte s a mentők szállították be a városba, lakására, ahol látszólag jobban is lett. Ejjel 11 óra után azonban rohamosan hanyatlott állapota s éjjel után meghalt. *Lévay Zsigmond* Bars megyében született Tatán 1839-ben. Mint kereskedő segéd jött Nagyváradra s a *Wurst-cégnél* volt alkalmazva *Wurst József* halála után a virágzó üzlet tulajdonosa lett, amelyet később a jelenlegi tulajdonosnak: *Csatáry József*nek adott át. Ezután különféle közgazdasági vállalatoknál fejtett ki nagy tevékenységet. Háznagya volt a *Keresk. Csarnoknak*, igazgatója a *Biharmegyei Keresk. Ipar- és Terményhitelbanknak*, az *áruraktárnak*, a *műtrágyagyárnak*. Mintaszerű szőlősgazda volt. Temetése tegnap, hétfőn délután nagy részvét mellett ment végbe a *Szent-László* hidfőnél levő palotájából. Városunk előkelősége nagy számmal jelent meg a végtisztességtételen. Ott voltak a többek között *Sal Ferenc* nyug. polgármester, *dr. Miskolczy Ferenc* alispán, *Szokoló Tamás* orsz. képviselő, *Bartsch Sándor*, *Sebestyén Lajos*, *Török László*, *dr. Vucskics Gyula*, *Markovits Antal*, *dr. Hoványi Gyula*, *Reismann Mór*, *Mezey Mihály*, *dr. Hoványi Géza*, *dr. Kovács S. János*, *Csatáry József*, *id. Rimánóczy Kálmán*, *Balázsovich Rezső*, *dr. Halász Lajos* képviselő, *Lukács István*, *Koliner Dávid*, *Várady Mór*, *Ficzek Lajos*, *Markbreit*

Sándor, *Frankó Endre*, *Andrényi Gusztáv*, *Bogdán Jenő*, *Guttman József*, *Julier V.*, *dr. Ehrlich Ignác*, *dr. Fráter Imre*, *Zámbory László*, *Beleznay Antal*, *Láng József*, *Huzella Gyula*, *dr. Gyémánt Jenő*, *Burián őrnagy*, *Molnár Lajos* gyógyszerész *b. Gorup Arthur*, *Vegyzscky Gyula*, *Keledy József*, *Bige Gyula*, *Vágány Imre*, *Kaczián Károly*, *Mihelyi Lajos*, *Fényes Manó*, *Markovits Sándor*, *Weisz Ernő*, *dr. Mayer László*, *Fleischhacker Gyula*, *dr. Baróthy Akos*, *dr. Schweiger Ede*, *Poynár János*, *Hanslian János*, *Müller Salamon*, *Farkas Izidor*, *Moskovits Miksa*, *Moskovits Mór*, *Máthé Lajos*, *Tóth Zsigmond* stb. A gyászszertartást *Imrik Zoltán* plébános végezte segédlettel. A ravatalra koszorukat helyezték a gyászoló család és a jóbarátokon kívül mindazon intézetek, a melynek az elhunyt tevékeny buzgalmu tagja és igazgatója volt. — A diszes temetést *Weiszlovics Adolf* és fia temetkezési intézete rendezte.

* **1000 korona a pincér szakiskolának.** Az 1900. évben Nagyváradon rendezett orsz. vendéglős kongresszus alkalmából *Glück Frigyes*, a budapesti *Pannonia* szálloda és vendéglő tulajdonosa 1000 koronás alapítványt tett egy Nagyváradon felállítandó pincér szakiskolára. Az alapítványt azóta Nagyvárad városa kezeli. Mivel a pincér szakiskola már fel lett állítva Nagyváradon, *Dús László* városi főügyész javasolja, hogy az 1000 koronás alapítványt kamataival együtt adja ki a város a szakiskolát tartató egyesületnek.

* **Közbiztonság a cigánytelepen.** A tél óta igen rossz napok járnak a cigányokra. Amióta ugyanis kiakarják őket telepíteni jelenlegi helyükről, a rendőrség a legnagyobb éberséggel ügyel a cigányokra. A felügyelet megkönnyítése végett a cigánytelepről minden kutyát kiirtott a rendőrség. A cigányok azonban a kipusztított kutyák helyébe ujakat loptak. A rendőrség most ismét kénytelen volt megtisztítani a telepet a kutyáktól. A kitelepítés ügye jelenleg egy stádiumban van, mivel a külvárosiak tiltakoznak az ellen, hogy oda telepítsék a karaván nemzetséget. Ugylátszik most a gazdák is lecsend sedtek s nem sürgetik a kitelepítést.

* **Szökött katonák.** A 37 ik gyalogezred parancsnoksága az ezredtől megszökött két cigány katonát köröz. Az egyik *Kovács Ferenc* nagyváradai születésű, 21 éves, közép termetű, barna arcú, kis fekete bajuszu, jobb fülén vágási sebhely van; oldalfegyverét és katonaruháját a velencei cigánytelepen hagyta, amelyeket anyja hozott be a városba. A másik *Varga György*, aki szökésekor fehér kabátot és fehér kalapot, fekete csikos nadrágot és katonabakancsot viselt. A katonasággal egyetemben a rendőrség is keresi a cigányokat, akiknek igen szigorú büntetés lesz osztályrészük, ha megkerülnek.

* **Zsidó ujság a váradai iskoláról.** A zsidó felekezeti alapon álló *Egyenlőség* című lap írja a következő érdekes sorokat:

Lapunk egy jó embere, ki nemrég Nagyváradon járt, meglátogatta ebből az alkalomból az orth. hitközség polgári iskoláját. Mert a nagyváradai orthodoxok — dicséret ezért nekik és tisztelet! — nem félnek ám az iskolát l. Van hatalmas két iskolaépületük, két elemi és két polgári iskolával. Az osztályban, melybe barátunk benyitott, *Gábel Jakab*, a sokszorosan kitüntetett érdemes igazgató a magyar irodalmat tanította. Szép volt nagyon, a fiúk pompásan feleltek, de jó emberünk mégis inkább arra volt kíváncsi, mit tudnak a fiúk a héberből. Kérésére az igazgató át is csapott a hit-tanra. A fiuknak még csak a kalapjukat sem kellett feltenniük, mert rajtuk volt. Abban az iskolában ugyan a *Toldit is fedett fejjel olvassák*. De ez mindegy, mert a fő, hogy a fiúk tudnak. És tudnak hébert is sokat, de a mi meglepő, németre fordították. Miért? Kérdezte csodálkozva az Egyenlőség jó embere. Az igazgató restelkedett, ő is he-

lyesebbnek tartaná a magyar fordítást, de Nagyváradon ez így szokás, ezen bajos változtatni. Barátunk ebbe beletörődött, gondolván, hogy a fiúk jobban tudnak németül, mint magyarul, tehát erre a nyelvre fordítják a héber szövegét. De semmi a fiú *Rasit* fordítván, egyszer rábukkan erre a kitételre: *venészar bohen moach*, a mit így kellett volna fordítani: und es blieb in denselben Mark. Csak-hogy a fiú nem így fordította, hanem így: und es ist geblieben... itt a fiú megállt, aztán mégis kibökte... *velő*.

Elég volt. A fiú tudta a moach szó értelmét, de csak magyarul tudta kifejezni. németül nem. És mégis németre fordítják a hébert, hogy a gyermek «jól megértse.»

Ideje, hogy ezen változtassanak.

* **Leforrázott ember.** Folyó hó 5 én *Micsuda Katalin* a vele vadházasságban élő *Olajos Sándor* napszámot a v. lencei part 79. szám alatt levő lakásán, mialatt ez aludt, forró lugkő oldattal leöntötte. *Olajos Sándor*, aki az arcán és mellén szenvedett súlyos sérülésével az izr. kórházba szállították, *Micsuda Katalin* pedig *Márton János* rendőr a bűnügyi osztályba vitte, hol azzal védekezik, hogy azért öntötte le *Olajost*, mert ez, amióta csak együtt élnek, mindig rosszul bánt vele, többször megverte és ő ezért akart tőle megszabadulni. Többször ott is akarta már hagyni *Olajost*, aki azonban ezt nem engedte meg. *Micsuda Katalin* ma a kir. ügyészséghez kísérik át.

* **Patakba fult gyermek.** Mint vaskóhi tudósítónk jelenti, a járás területén lévő *Kiskóh* községben tegnap reggel *Todoka Tódor* 3 éves *György* nevű fia a községen keresztül folyó hegyi patak partján játszadozott, mikor egyszerre megszédült és a sebes folyású patakba esett. A kisgyermek nem tudott kijutni a patakba s ott fulladt meg. Ez ügyben megindították a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy nem terhel-e valakit gondatlanság.

* **Elveszett** a tegnapi napon délelőtt fél 12 órakor a *Csengeri-utcától* a *Sztaroveszky* utca sarkáig terjedő részen egy kettős dublé arany lánc, melynek egyik végén kis arany szív, a másik végén pedig ametiszt foglalat van. Felhivatik a becsületes megtaláló, hogy a láncot a rendőr ég bűnügyi osztályához beszolgáltassa, ahol álló jutalomban részesül.

x **Urak!** a kalap és uridivat szükségleteiket tedezzék *Pfaff Kálmánnal*, hol a legfinomabb angol és francia ujdonságok szigoruan szabott árak mellett kaphatók.

x **Szenzáció számba menő** ujdonsággal lepte meg városunkat *Lembert Ede* nagytehetségű fiatal fényképész, ki nagy áldozatok árán egy minden ízében modern műtermet nyitott, s kirakatjairól itélve elsőrangú fényképésznek ígérkezik, ki különben festő is. Lapunkban közzétett hirdetésére külön is felhívjuk a t. közönség figyelmét.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, május 6. A *Wiener Allgemeine Correspondenz* teljesen megbízható forrásból vett értesülése szerint ma megcáfolja azokat a híreszteléseket, a melyek a király magyarországi utazásának elhalasztásáról, vagy éppen teljes elmaradásáról elterjedtek. A király magyarországi utazásának biztos ideje meghatározva nem is volt, de a király bizonyosan Budapestre jön még pedig valószínűleg május végén, de legkésőbb június elején és Budapesten két hetet fog tölteni. Az is bizonyos, hogy a király részt fog venni a koronázás 40 éves évfordulója alkalmából tervezett jubileumi ünnepségeken.

Miniszterek bécsi utja.

Budapest, május 6. Andrássy belügyminiszter ma Bécsbe utazott. Utazása az alkotmánybiztosítókra vonatkozó törvényjavaslattal van összefüggésben. Andrássy délután megjelent a király előtt kihallgatáson és előterjesztéseit megtette a Felségének. Természetesen a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatról is előterjesztést tett az uralkodónak a belügyminiszter. Wekerle Sándor miniszterelnök ma este utazott Bécsbe. A miniszterelnök Beck báró osztrák miniszterelnökkel is találkozni fog, akivel a kiegyezés dolgában tárgyal.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Kedd: Loute (Huzella Irén második fellépése.)

Szerda: Takarodó. (Huzella Irén harmadik fellépése.)

Csütörtök: Rip-Rip operett

Péntek: A tökéletes feleség.

Szombat: Az ördög.

Vasárnap: Az ördög.

A dolovai nábob leánya.

— Huzella Irén. —

Érdekes vendégfellépés volt tegnap a színházban. Nagyváradi urileány, a Vigszínház tagja, Huzella Irén lépett fel Herczegh Ferenc pompás színművében. Jobban sikerült, mint több előző vendégszereplés, amelyek szintén ebben a darabban próbálták a közönség tetszését megnyerni. Huzella Irénke kezdő, de tehetséges kezdő. Alakja színpadra való, organuma kellemes, mozdulatai természetesek. Látszik rajta, hogy a színpadtól már nem idegen. Hanem azért még nem győzte le a kezdők féltékenységét és sokat kell tanulnia, míg rutinos színésznővé képezi ki magát. A közönség rokonszenves fogadtatása, a tapsok és a virágok mind jóakaratu biztatások voltak a további haladásra nézve, a minnek el kell következnie, ha igazi művésznő akar lenni Huzella Irénke.

Az előadás központja most is Tóth Elek Traján főhadnagya volt. Sokkal jobb ismerős Tóthnak ez az alakítása a közönség előtt, hogysen most ismételtelen kellene vele foglalkoznunk.

E. Kovács Mariska Szentirmaynéja hódítóan bájos és elegáns volt. Érdekes volt Erdélyi Miklós fellépése Biliztky kadét szerepében. Régebben pompás szerepe volt ez Erdélyinek; most vagy 3 évi szünet után először lépett benne újra színpadra Erdélyi. Az I. felvonásban a kapkodó mozdulatokon látszott az idegenszerűség, a színpadtól való elszokás, hanem aztán belemelegedett s nem egy sikerült ötlettel vitte teljes sikerre szerepét.

Ha valaki olyan jó színész, mint Erdélyi tud lenni, akkor kár úgy visszahúzódnia. Angyal Ilka, Krasznai Hajnal, Beregi egészítették ki az összjátékot. Fehér Gyulának nem illett Szentirmay szerepe az egyéniségéhez. Miskó Józsi szerepét is gyengén kezelte Erdélyi Sándor. Egyáltalán a mellékszereplők és a rendezés nem valami nagyon remekeltek, a mi megint Huzella Irénke bemutatkozásánál hangolta lejjebb a közönséget.

Távozó színésznő. A Szigligeti társulatból pár hétre hiányozni fog a legújabban szerződött tagok közül *Bátty* Ilona. A kedves és fiatal színésznő, aki minden föllépése által élénk tanujelét adta temperamentumának, jun. végéig lesz távol a társulattól. Ugyanis *Bátty*-tól megvonták a működési engedélyt, mivel nem volt meg a kellő vizsgája. Legközelebb júniusban lesz a vizsga, melynek letéte után viszont fogjuk őt látni színpadunkon.

EGYESÜLETEK.

A gyáriparosok orsz. szövetsége Nagyváradon. A Magyar Gyáriparosok Országos szövetségének nagyváradi fiókja folyó hó 5-én vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta alakuló ülését a Kereskedelmi Csarnokban. Jelen voltak: dr. Moskovits József, dr. Kopper Adolf, Rosenberg Izsó, Léderer Márton, Krausz Béla, dr. Steret Adolf, dr. Radó Ignác (a Léderer és Kálmán cég képviselőjében) Darvas Imre, dr. Moskovits Miklós, ifj. Moskovits Mór, Leviter Miksa, Tátray Kálmán és dr. Mártonfy Marcel. Az orsz. központ részéről dr. Hegedüs Lordest ügyvezető-igazgató, egyet. magántanár jelent meg, ki az elnökleviter Miksa malomigazgató felkérésére mély tudásra és széles látókörre való lendületes szavakban fejtette ki a vidéki fiókok megalapításának fontosságát és szükségességét, reá mutatva arra, hogy a fiókok elsőrendű feladatát képezze támogatni a követséget abban a működésében, a melyet ez a helyes iparfejlesztési, közlekedési és tarifa politika körül, az adóügyi, a balesetbiztosítási és munkás kérdésekben, végül a magyarországi kivándorlás helyes mederbe terelése tekintetében kifejti. Hegedüs szavainak hatása alatt a megjelentek egyhangú lelkesedéssel mondták ki a nagyváradi fiók megalakulását és dr. Moskovits Miklós indítványára elnökül, egyúttal a központi igazgatóság tagjaként Leviter Miksa malomigazgatót, választmányi tagokul dr. Moskovits Józsefet, dr. Radó Ignácot, Darvas Imrét, Rosenkerget Izsót, Krausz Bélát, dr. Moskovits Miklóst és Szmázenka Ernőt, titkárukat pedig dr. Mártonfy Marcel kir. jogakadémiai tanárt választották meg. A választmány a szükséghez képest kifog később egészített. A gyűlés ezután a nagyváradi ipart ér ekelő igen fontos és életbevágó kérdés tárgyalására, t. i. az ipari szeszgyáraknak a kormány részéről tervbe vett kisajátításának megbeszélésére tér át és hosszabb eszmecsere után dr. Hegedüs Loránt ügyvezető-igazgató indítványára határozatilag egyhangúan kimondotta, hogy a Gyáriparosok Orsz. Szövetségének nagyváradi fiókja a tervbe vett kisajátítás ellen az összipar érdekében érelyesen tiltakozik. Ezután Leviter Miksa elnök megköszönve Hegedüs lelkes táradozásait, az ülés az ügyvezető-igazgató és az elnök lelkes életésével véget ért.

Igazságszolgáltatás.

Váltóhamisítással vádolt hirlapíró.

Niedermann Nógrádi Gyula hirlapírót tavaly december elején feljelentették, hogy dr. Adorján Emil nagyváradi ügyvéd nevére váltót hamisított és azt Kohn Márton pénzügynök és Weiszberger József volt főpincér utján érvényesíteni óhajtotta a nagyváradi kiskereskedők bankjánál. A való érvényesítése elé azonban a feljelentés szerint akadály gördült, mert a bankban feltűnt az, hogy Adorján Emil dr. forgalmánya egy váltón szerepel Nógrádi Gyula elfogadmányával. E körülményről a bank tudakozódni kívánt Adorjántól, azonban nem találta otthon. Másnap pedig Nógrádi a váltót állítólag visszakérte és összetépte. A felje-

lentés alapján a kir. ügyészség magánokirathamisítás büntette miatt büntető pert indított Nógrádi Gyula ellen, melyet tegnap tárgyalta a nagyváradi kir. törvényszék büntető tanácsa Milye Gyula ítélőtáblai bíró elnöklésével.

A vádlott tagadta a terhére rótt bűncselekményt, nem tartja azonban kizártnak, hogy ilyen váltót tényleg benyújtottak érvényesítés végett a nevezett banknál.

A kihallgatott tanúk közül egyedüli Kohn Márton vallott terhelően Nógrádi ellen, a kir. törvényszék mégis felmentette Nógrádit a magánokirathamisítás büntetének vádjá alól, hogy a kérdéses váltó hiányában pusztán Kohn Márton vallomása alapján nyugodt lelkiismerettel nem tudta tényként megállapítani a vádlott terhére rótt bűncselekmény tényálladékát. A kir. törvényszék ezt annál kevésbé tehetné volna, mert a koronatanu Kohn Márton vallomásának hitelét több tekintetben gyanussá és kétségessé tették a többi tanúk vallomása és Kohnnak korábbi vallomása is.

Az ítélet ellen felmentés miatt az ügyész felebbezett.

S P O R T.

Nagyváradi vivók sikere. Megemlékeztünk róla, hogy a budapesti nemzeti vivó versenyre nagyváradi vivók is készülnek. A versenyre 60-an neveztek az ország legjobb vivói közül. A versenyről tudósítunk a következőkben számol be. A megkezdett verseny a legjobb reményekre ad jogot a váradiaknak. Az eddigi versenyek a váradiakra nézve a következő eredménnyel végződtek. I. Törőversenyben végeredmény: Malanotty huszárhadnagy harmadik, Szücs Sándor honvéd főhadnagy negyedik. II. Kard főverseny minősítés. Zeckentmayer hadnagy 9:55 ponttal 7-ik, Jánossy Gyula 8:93 ponttal 13-ik, Szücs Sándor fh. 8:78 p. 16-ik, Malanotty hh. 8:58 p. 22-ik, Berger Odön bankhiv. 7:53 p. 31-ik, Kozarev hadnagy 7:48 p. 32-ik. A 16. első között tegnap délután volt meg a döntő verseny a Vigadóban.

KÖZGAZDASÁG.

A gazd. egyesület választmányi ülése.

A biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya f. hó 5-én Markovits Antal egyet. elnök elnöklése alatt gyűlést tartott, melyen jelen voltak még Telegdy József s. alelnök, Erős Rezső, Fetser Antal, Jancsó Lajos, Markovits Károly, Molnár Lajos, Papp Imre, Plathy Miklós, Porfay Sándor, Száhlender Károly, Székely Sándor, Vertán Zoltán, dr. Markus László s. pénztárnok, Weingärtner Andor s. titkár.

A gyűlés megnyitása után a titkár előadja, hogy az egyesület a múlt évben a midőn jelentést tett a földmívelésügyi miniszternek a kiállításról, felkérte őt, hogy Bezeredy Pál miniszteri tanácsos, dr. Degen Gusztáv magvizsgáló állomás vezetője, Jablonovszky József a rovarföldmívelésügyi állomás vezetője, Papp Elemér kultur főmérnök, Balassa István vincellériskola igazgató, Osterlamm Armin kir. erdőfelügyelő, Pasfay Sándor gazdasági szaktanár állami tisztviselőknél a kiállítás sikerének előmozdítása érdekében kifejtett tevékenységükért elismerését nyilvánítsa.

A földmívelésügyi miniszter az egyetel felterjesztésére a következő leiratot intézte az egyesülethez:

»Mult évi november hó 12 én 1269 szám alatt kelt felterjesztésére értesitem az egyesületet, hogy meglepéssel vettem tudomást az elmúlt évben Nagyváradon rendezett mezőgazdasági kiállítás szép sikeréről s örömmel szolgált, hogy annak sikerét részemről is előmozdíthattam. Értesitem egyúttal az egyesületet, hogy a kiállítás körül közreműködött állami közegeknek elismerésemet kifejeztem.

Igazgató válaszmány a miniszter leiratát örömdetes tudomásul vette.

Földmivelségi miniszter a kender termelés előmozdítása érdekében az egyület megkereste. Igazgató válaszmány a községi lakosokat annak felemlítésével hívja fel a kender termelésre, hogy kender áztatók létesítésére az államtól segínyt és kellő utmutatást is kaphatnak.

Az O. m. g. e. felkéri az egyesületet, hogy tegyen lépéseket az iránt, hogy idegen munkások szerződésénél az 1898. évi II. t. c. 17. §. szakasza alkalmazassék. A válaszmány a megye közigazgatási bizottságánál ilyen értelemben előterjesztéssel él.

A magyar gazdatisztek és erdőtiszték országos egyesülete a gazdatisztek és középbirtokosok gyermekei részére Budapesten egy internátust óhajt létesíteni, mely célból a földmivelségi minisztert segély adományozására kérte fel.

Igazgató válaszmány ezen kérdésben pártoló felterjesztést intéz a földmivelségi miniszterhez. Ugyancsak a magyar gazdatisztek és erdőtiszték országos egyesülete a birtokos és a gazdatiszt közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1900. évi XVII. t. c. revíziója tárgyában a földmivelségi miniszterhez intézett leiratát pártolás végett megküldte.

Igazgató válaszmány beható eszmecsere után, melyben különösen Fetser Antal, Telegdi József és Erős Rezső vettek részt — az említett egyesület kéréséhez hozzájárul.

Brezovay István hiv. állattenyésztési felügyelő értesíti az egyesületet, hogy a földmivelségi miniszter ur a folyó évi szarvasmarha díjazásakra 1200 korona segélyt engedélyezett. Igazgató válaszmány ennek alapján f. évi őszén Gyantán, Mezőtelegden, Székelyhidon díjazással egybekötött állatkiállítást rendez az egyesület. A földmivelségi miniszternek a segély engedélyezéséért köszönetet mond a válaszmány.

Titkár bejelentette, hogy a folyó év telén a kisgazda közönség oktatására 25 községben 41 gazdasági előadást rendezett az egyesület a gazdaság különböző kérdéseiről. Tudomásul véve, a titkár előadja, hogy az egyesület a tél folyamán Derecskén meg Szerepen, a gazdasági szaktanár pedig Beznyén, Berettyóújfaluban, Erdmihályfalván és Vértesen háziipar tanfolyamot rendezett, melyek igen jól sikerültek. Tudomásul véve

Titkár jelenti, hogy az egyesület Berettyóújfaluban március 2 én, Bihardiószegen március 5-én tenyészbika vásárt rendezett, hol a községek állami közvetítés útján 30 bikát vásároltak meg.

Igazgató válaszmány elhatározta még, hogy a Biharszilágyi olaj ipar részvénytársasággal szerződéses viszonyba lép, melynek alapján a tagok az egyület útján az olaj árakat kedvezményes áron fogják megkapni.

A közgyűlés tárgyainak előkészítése után a válaszmány tagul felvette Földes Bélát és Lutter Bélát, mely után elnök a gyűlést berekesztette.

A gazdasági egyület tisztújító közgyűlése.

A biharmegyei gazdasági egyesület folyó hó 6-án délelőtt 10 órakor Telegdi József elnöke alatt tartotta meg a tisztújító közgyűlést, amelyen a tagok nagy számmal voltak jelen.

Telegdi József a szép számmal megjelent tagokat üdvözlővén a gyűlést megnyitja és felhívja titkárt a tárgyak előterjesztésére.

Titkár előterjesztette az egyület mult évi

működéséről szóló jelentést, melyet a közgyűlés tudomásul vett.

Előterjesztette titkár a számvizsgáló-bizottságnak jelentését a mult évi számadások vizsgálata felől.

Közgyűlés a jelentés alapján együleti pénztárnoknak a mult évi számadások terhe alól a felmentvényt megadja.

Titkár előterjeszti a folyó évi költségelőirányzatot. Közgyűlés elhatározza, hogy az együleti építési költségeinek részbeni fedezésére a földmivelségi minisztertől segínyt kér.

Ezek után Telegdi József az alapszabályokra hivatkozva, miután megbízatásuk lejárt, felkéri a közgyűlést miszerint elnök, 2 alelnök, 48 válaszmányi tag, számvizsgáló-bizottsági elnök és 2 számvizsgáló bizottsági tagot válasszon meg.

Szavazatszedő küldöttségbe felkéri Szahlander Károlyt elnökül, Pally Lajos és Flatt Jenőt tagokul.

Az ülést a szavazatok megejtéséig felfüggeszti.

Meglettek választva: elnök: Markovits Antal; alelnök: Telegdi József, Des Echerolles Kruspér Sándor.

Válaszmányi tagok: Alexander Lajos, Beöthy László, Bernáth István, Busik József, Csapó Dezső, Csanak Jenő, Czifra Gerő, Czöbel Adólf, Csernetzky József, Erős Rezső, Fetser Antal, Flatt Jenő, Fráter Barna, Grosz Zsigmond, Gálbory Sámuel, Hirschmann Konrád, Hofmann Henrik, Juricskay V. d, Jancsó Lajos, Kacsvinszky Andor, Komlósy József, Korda Andor, Kornstein Herman, Lovassy Ferenc, Markovits Károly, Dr. Miskolczy Ferencz, Dr. Molnár Imre, Molnár Lajos, Óváry Sándor, Olasz Elemér, Papp Imre, Pekanovits Imre, Plathy Miklós, Pozsonyi László, Schlauch Nándor, Szabó János, Szahlander Károly, Székely Sándor, Schwartz Ferenc, Sternthal Artur, Szunyogh Szabolcs, Szunyogh Zoltán, Szabad hegyi Géza, Gr. Tisza Kálmán, Tóth Mihály, Vertán Zoltán, Wertheimstein Alfréd, Zathureczky István.

Hivatali állásuknál fogva a válaszmánynak tagjai lettek: Brezovay István ker. áll. felügyelő, Kondor Mihály törv. hat. főállatorvos, Posfay Sándor gazd. szaktanár.

Számvizsgáló bizottság: elnök: Pekanovits Imre; tagok: Székely Sándor, Hofman Henrik.

Telegdi József a maga és elnöktársai nevében, a midőn köszönetet mond ujbóli megválasztásukért kijelenti, hogy kedves kötelességüknek fogják ismerni, mindent elkövetni, hogy a beléjük helyezett bizalmat kiérdemeljék. Ezután a gyűlést berekesztette.

Szalámigyár Nagyváradon. Nagyvárad gyárainak száma ismét szaporodott egygyel. Ugyanis szalámigyár készül. Az új gyár méretei igen nagyok. A gyáros *Oláh* Ferenc hentes lesz, aki a Kolozsvári-utca 46. szám alatt épített az új gyárat.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, május 6

Buza április	13.15	13.35
Rozs április	13.50	13.30
Tengeri május 1907	10.80	11.05
Repeze aug.-ra	27.80	28.24
Zab ápr.-ra	15.20	16.10

Értéktözsde.

Budapest, május 6.

Osztrák hitelrészvény	678.—
Magyar hitelrészvény	796.—
Leszámitoló bank	506.—
Rimamurányi	525.—
Osztrák-m. állam vasutirészvény	670.—
Közúti vasút	594.—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktözsde 1907 május 6-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	11.21
Magyar koronajárdék 4%	99.—

Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	83.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	95.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	96.—
Magyar gyermekjegy-kölcsön	200.—
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	150.—
Osztrák járadék ezüstben	99.50
Osztrák járadék papírban	100.—
Osztrák korona járadék	117.—
Osztrák járadék aranyban	99.—
1860. oszt. államsorsjegyek	155.—
Osztrák-magyar bankrészvény	17.65
Magyar hitelbank részvény	17.65
Városi villamosvasút	833.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	680.50
20 frankos frankos (Napolendör)	683.25
Osztrák-magyar államvasuti részvény	19.08
Német birodalmi márka	117.58
London vista	24.117
Páris vista a	95.47
20 márkás arany	37.40

NYILTÉR.

Vettük a következő értesítést!

Reichard Áruházában

Fő-ntcán

megérkeztek a tavaszi és nyári újdonságok a következő cikkek-ből: Préhler, Ita, angol- és olasz kalapok! Obervalder és Ladstädter-féle szalmakalapok. **Eredeti Panama-kalapok.** Férfi-, női- és gyermek színes cipők. Angol zsefr ingek. Elegáns divatmellények.

Egyedüli raktár a hírneves **Engelhardt-féle Carlsbadi cipőkből.**

REGÉNYCSARNOK.

Művészelet.

Irta: Kraszevszkij A. N.

— Oroszból. —

34.

A végnélküli Ocean-kettős még mindig húzódt a szinpadon; Gualnare még mindig ugyanazon egyhangu tempóban lépett a hullámok felé s azoktól ismét vissza csak úgy, mintha egy pas de deux-t táncolna a tengerrel. Ekkor nevetni hallott Natália. A nevetés C. hercegnő páholyából hangzott.

Dr. Spatzig épen odahajolt hozzá és valamit sugott neki. A hercegnő nevetett — s mily jóízűen nevetett! A páholyokból a hölgyek látcsöve a híres kritikusra irányult; tekintetét keresték; Spatzig nevetett, a hercegnő nevetett, az egész színház nevetett.

A nagy áriának vége volt, a karzat tapsolt — »Szt. Szt. Szt. . . . Miféle éles, metsző hang volt ez, mely a tetszésnyilatkozatot hallásra ítélte?

Natália ha'otthalvány lett; barátónője megragadta kezét. Natália visszavonta tőle — nem volt már emberi részvét, mely rajta segíthetett.

1. perctől fogva a közönség lelkesedése hamar hanyatlott. A drámai élet lüktetésének

teljes hiánya a librettóban egyre élesebben ki-
ritt. A szegény zene mind nehezebben hurcolta
az egymáshoz sorolt csattanós hatású jelenete-
ket, melyek nem voltak semmiféle érdekes
konfliktus eredményei. És a zene oly szép volt,
itt-ott tán tulnehézkés és nagyszerű a rythmu-
sokban, itt-ott kissé egyhangú és mégis tul-
citrázott — és a mellett oly dallam-gazdag,
hogy a jelenkor zeneszerzői közt egyetlen egy
sem érte utól e nemes, soha a banálisba át
nem csapó dallam forrást.

A közönség fáradt és mint minden kifá-
radt közönség a gunyra hajlandó volt, zenei
tehfogási képessége ki volt merítve. A negyedik
felvonás közepétől fogva az emberek már tá-
vozni kezdtek a színházból és midőn végül a
függöny legördült, egy kéz sem mozdult. Stol-
nitzky grófnő némán kisért le Natáliát a lép-
csőn. Natália kocsiába szállt, melyet a művész-
bejárathoz rendelt. Megigérte volt férjének, az
opera után érte jön. Félholtan ült a szép to-
gatban és várt. A levegő éles volt. Rődeg márt-
cusi éj volt; a csillagok mintegy hideg guny-
nyal csillogtak le az elérhetetlen égből, mintha
csakugyan nevetőének rajta, hogy ismét egy
gyarló ember ostromolni próbálta ezt az eget
és oly nyomorult kudarcot vallott vele.

Félóra mult el; Natália végre kiugrott a
kocsiból és felsietett a keskeny művészlépcsőn.
Ekkor Lenskyvel találkozott. Halvány volt,

mint a fal, kalapja másképp állt fején, mint ren-
desen, kihívón, hetykén volt hátratulva, járásá-
ban valami hanyag, himbálódzó volt, magatar-
tásában bizonyos vagabund-vonás volt észlel-
hető, mit eddig soha sem vett észre rajta.
Cigaretát tartott fogai közt s karjára fűzve
vezette a kis énekesnőt, ki ma, mint Gualnare
operájával együtt megbukott. Több énekesnő,
énekes és zenekari tag haladt le a lépcsőn
mögötte; egy tarka-barka, élcelő, suttogó ember-
raj. Ma először tűnt fel Natáliának az elvitá-
zhatatlan hasonlatosság, csaknem azt lehetne
mondani, a közös családi vonás hőse és a többi
»művész« között. A férfiak mind hasonló módon
viselték a kalapot fejükön, himbálództak csipő-
kön, mint Lensky ma.

Bár inkább, mint valaha, ellenszenvesen
hatottak reá ezen emberek, mégis, csaknem
félénk udvariassággal köszöntötte őket. — Már
attól féltem, hogy megbetegedtél — mondá,
szomoruan és aggályosan tekintve fel Borisra.
— Egy félóra óta várok reád.

— Ugy, azt nagyon sajnálom, — felelé és
hangja a szokottnál is érdekesen hangzott. —
Hisz üzenetet küldtem neked; de bizonyára el-
került a küldönc. Én ma nem mehetek veled,
mi, — vállán át hátratekintett az őt követő
emberseregére — mi még vacsorálni akarunk
együtt. Elvesztett csata után a hadvezér köte-
lessége legénységének erősítéséről gondoskodni!

— Keményen felnevetett és megveregette a
karján csüggő énekesnő kezét.

— Elvesztett csata! — kiáltá Natália. —
Hogyan — hisz az első két felvonás nagy si-
kerrel járt!

— Don Juan sem aratott sikert első elő-
adása alkalmával. — jegyzé meg valaki Lensky
mögött. — Ez fenyegető mozdulattal hátrafor-
dult, aztán olyképen, mint a ki erős fogfájással
élcelődik, szólt:

— Megvirrad még valahára — ne féljenek.

Natália még mindig ott állt a keskeny
lépcsőn, tehetetlenül, kétségbeesetten. Pompás
bundája félig lesiklott vállairól, egyszerű elő-
kelő öltözéke különösen kivált az énekesnők
rikító, rücskös, összhangnélküli esti disze közül.

— De hiszen meghülsz, burkolódzzál be
jobban. — kiáltá Lensky s hozzá lépve fel-
huzta bundáját a nyaka körül.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

V. I. Nem közölhető.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Magyar Bank Részvénytársaság, Nagyvárad.

Tisztelettel felkérjük t. rész-
vényeseinket, hogy esedékes
részleteiket intézetünk pénz-
táránál

három nap

alatt befizetni sziveskedjenek.
E határidő letelte után a hát-
ralékosokkal szemben kényte-
lenek leszünk

alapszabályaink 10. §-a
értelmében eljárni.

Nagyvárad, 1907. május 6.

Az Igazgatóság.

Moskovits

cipőgyár

Kossuth-utca

Helyi ipar.

A 4°-OS

magyar koronájáradék

junius hó 1-én esedékes szel-
vényeit már folyó hó 20-tól
kezdve költségmentesen be-
váltja a Biharmegyei keres-
kedelmi-, ipar- és termény-
hitelbank, Nagy-Teleky-utca.

HIRDETESEK

jutányos árban felvételnek a

„TISZANTÚL”

kiadóhivatalában.

Fontos értesítés!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a mai napon az

Amerikai áruházat,

melynek eddig is vezetője voltam, átvettem s azt a saját nevem alatt tovább fogom vezetni
és hogy az őszi idényre annál szebb és dusabb raktárt bocsáthassak a nagyérdemű közönség rendelke-
zésére, elhatároztam, hogy a jelenlegi raktárt, minden elfogadható árban eladom.
Tehát mindenkinek saját érdekében ajánlom, hogy szükségletét mielőbb szerezze be a
tavaszi és nyári ujdonságokból, melyekből raktáram dusan fel van szerelve. — Jelenlegi raktá-
ramon vannak, a legfinomabb izlést is kielégítő divatcikkek, u.
m.: Női ruha szövetek, divat bluz, selymek, valódi angol bluz, zefírek, vásznak és asztalneműek, harisnyák és sok más egyéb itt
fel nem sorolható divatcikkek. Azonkívül szőnyegek és függönyök, melyekből szintén nagyválaszték áll a vevő közönség rendelkezésére

Az olcsó árakról mindenki meggyőződést szerezhet.

Szives pártfogást kér, tisztelettel:

HÁASZ HENRIK

női divat áruhaza, **NAGYVÁRAD, Rákózi ut.**
Bazár-épület.

Csodálatos olcsó!

Vásárlásra ritka alkalom!

kinálkozik mostan egy **rövid ideig** a t. vevőközönségnek

TESZLER SIMON gyapjuszövet és posztónagykereskedőnél (Zöldfa-utca 33.)

Ki célba vett **más vállalat** következtében raktárán levő összes árucikkait mélyen leszállított árban bocsátja eladásra.

Lukács Aladár

elsőrangú kalap-, fehérnemű- és uri-

divat üzlete

Nagyvárad, Fő-utca.

Telefon 516.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy az eddig is jó hírnévnek örvendő **CSORDÁS TESTVÉREK fűszer és csemege üzletét átvettük**, azt korszerűen, a legjobb új árukkal berendezve

MEZEY JÁNOS és TÁRSA

törvényesen bejegyzett cégünk alatt tovább vezetjük, raktáron tartunk

NAPONTA FRISS TEA-VAJAT

Az általános fűszer, anyagáru és déli gyümölcsökön kívül, még mindennemű csemege-árukat, sajtok, hidegfelvágottak, különféle conservákat, asztali- és csemege borok pezsgők, likőrök, angol rum, kül- és belföldi cognak, friss töltésű ásványvizeket.

Vetemény magvakat, mindennemű gazdasági cikkeket.

A n. érdemű közönség szives támogatását kréjük, biztosítva t. vevőinket, szolid árak mellett, becsületes és figyelmes kiszolgálásról.

Uj találmány

Törvényileg védve.

A fürdőző közönség és a gyomorfájósok figyelmébe.

A kinek egészsége és élete kedves, mielőtt fürdőre menne, el ne mulassza meg-hozatni a szabadalmazott

— állítható —
gyomorvédő övemet

amely egy különleges flanel-lel bélelt ruha-féle, a világon egyedül álló páratlan egészség biztosító, mert tapasztalásaim szerint viselve, nemcsak, hogy a meghűlést, a megbetegedést lehetetlenné teszi, de bármily régi gyomorfájásokat, gyomorgörcsöket, belfájalmakat, hasmenéseket, csikarásokat stb. azonnal néhány perc alatt megszüntet, ehetik bármit, folyton kitünő étvágyat, rendszeres székélést biztosít, tehát valóságos **betegség üldöző** éppen azért úgy a fürdőző közönségnek, mint a gyomorfájósoknak **megfizethetetlen**, tehát nem szabad sajnálni ennek csekély árát, melyért százszorosan, esetleg életével fizetheti meg **fukarságát**, mert hiszen mindenki tudhat is rá példát, hogy mert ilyen védő eszköz nem létezett, gyógyulás helyett halálos hűlést kapott, **mert nincs veszedelme sebb, mint az elázott testtel a fürdőzéstől az állítható gyomorvédő övem nélkül, az esetleg időközben hirtelen lehűlt zivataros levegőre ki-jönni, egy perc alatt halálos hűlést kaphatni.**

Férfi vagy női, I. szám, mely legtöb-bekre alkalmas 3 korona. II. túl nagy termetűekre 3 korona 50 fillér.

Utánzás tilos.

Egyedüli készítője, mint a szabadalom tulajdonosa:

TAKÁTS DÁNIEL

Várad-Velence, Sorompó-u. 2. A vasuti sorompó mellett.

Benkő sorsjegye Bankó!

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ÁRAI:

1/8 K1.50

1/4 K3.-

1/2 K6.-

1 K12.-

BENKŐ BANK BUDAPEST, ANDRÁSSY UT 60.

Sorsjegyeink Nagyváradon kaphatók: Grósz Ignácz, ált. takarékpénzt. pénztárnoknál.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.